

ETYKA W ZARZĄDZANIU

Anna Rękawek

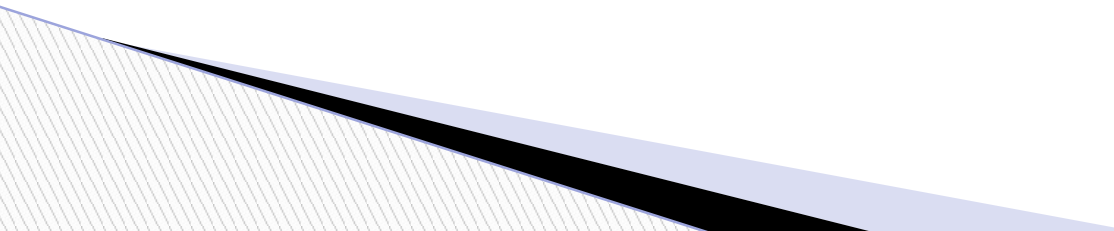
a.rekawek@vistula.edu.pl

ZAWODOWY KODEKS ETYCZNY

- Utrwalone na piśmie:
  - normy, wartości, standardy i zasady postępowania przyjętego w zawodzie;
  - zespół działań, których przestrzegania wymaga się w danym zawodzie.
- Wymagania stawiane kodeksom:
  - normowanie,
  - regulowanie istotnych i specyficznych dla danego zawodu problemów,
  - dbanie o interes społeczny.

PODSTAWOWE ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ

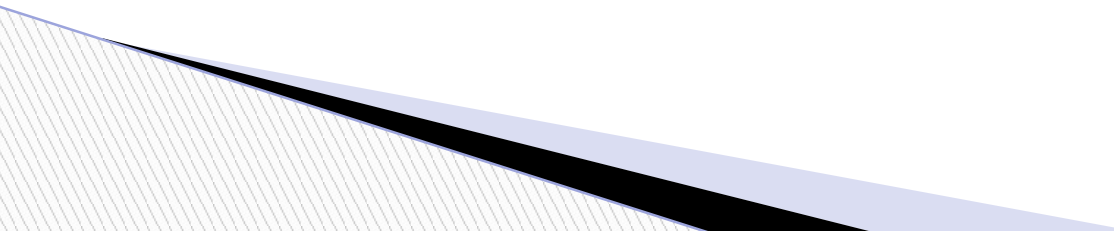
- Treść zasad etyki zawodowej jest wyznaczona przez treść roli społecznej przypisywanej osobom wykonującym określony zawód.
  - Zaufanie
  - Szacunek
  - Integralność – słów i czynów, ról społecznych i zawodowych, zawodu
  - Odpowiedzialność
-

Elementy kodeksu etycznego

- ▣ **zasady ogólne** – cel, misja, wartości; podstawowe założenia filozofii i polityki firmy
- ▣ zagadnienia **szczegółowe**- zasady postępowania w konkretnych sytuacjach, zakresy odpowiedzialności
- ▣ rozstrzyganie sporów;
- ▣ sankcje
- ▣ **model jakości**

Kultura organizacyjna
Styl przywództwa

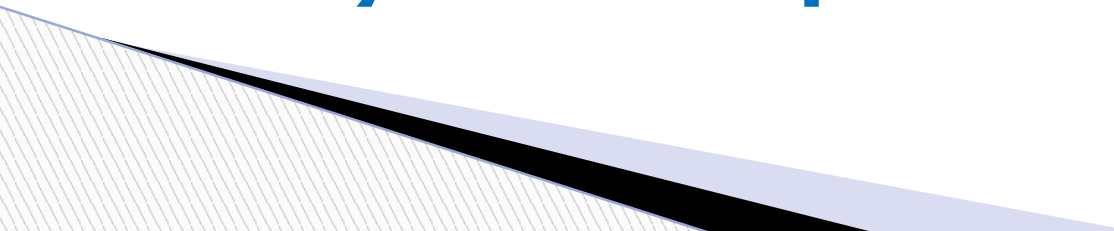
Zachowania etyczne

- ▣ Praktycznie każdy człowiek postawiony w odpowiednich okolicznościach może zacząć zachowywać się wysoce nieetycznie (eksperyment Zimbardo).
  - ▣ Jeżeli firma chce kształtować postawy etyczne, powinna przede wszystkim unikać sytuacji prowokujących zachowania nieetyczne.
-

Kierunek zmian

- Firmy, które zachowują się etycznie wobec wszystkich swoich interesariuszy, umożliwiają pracownikom zaspokajanie ich potrzeb godnościowych, co tworzy pozytywny etos pracy przekładający się na dobry produkt i niskie koszty. Z kolei firmy, które postępują nieetycznie niszczą ten etos i powodują, że pracownicy czują się zwolnieni z moralnego imperatywu uczciwego traktowania swoich obowiązków. Praca jest niestaranna, a koszty wysokie.
- W świecie krajów bogatych coraz bardziej o przewadze konkurencyjnej firmy stanowi jej stosunek do człowieka i przyrody.

ZAUFANIE

- ▣ **Budowanie kapitału społecznego**
  - ▣ **Działania nieetyczne - źródło do kryzysu**
  - ▣ **Zaufanie a koszty: pracy, transakcyjne**
  - ▣ **Atrybuty dobrej firmy w badaniach Instytutu Gallupa**
-

ZAUFANIE

- ▣ Indeks HIP (Human Impact + Profit): metoda własna R. Paula Hermana oceny firmy pod kątem jej wkładu w rozwój człowieka, społeczeństwa i środowiska naturalnego.

Firma jest oceniana wg pięciu parametrów:

- zdrowie (fizyczne i psychiczne),
- dostatek (wzrost zysków i akumulacja zasobów),
- ziemia (emisja CO₂, recykling),
- równość (płci i etniczna),
- zaufanie (transparentność, otwartość, wiarygodność i etyka).

- Stworzona przez Paula Hermana firma HIP Investors Inc. prowadzi regularne oceny spółek giełdowych.
- Te oceny pozwalają inwestorom na tworzenie portfeli inwestycji, gdzie indeks HIP stanowi podstawowe kryterium dla podejmowanych decyzji.
- Indeks HIP wysoko koreluje z sukcesem rynkowym firmy i jej pozycją na giełdzie.

Firmy o wysokiej pozycji w indeksie HIP przynoszą wyraźnie wyższe zyski niż firmy o pozycji niskiej.

Wybory konsumentów

▣ Badania National Consumers League:

65 % konsumentów chce kupować produkty i usługi, które służą dobru społecznemu, co wyraża się w tym, **jak firmy traktują pracowników i środowisko**, a nie w charytatywnych datkach.

▣ Badania McKinseya:

- 2 z 3 konsumentów reaguje negatywnie na spółki odbierane jako postępujące „wbrew najlepszym interesom społeczeństwa”,
- 49 % odmawia kupowania produktów firm społecznie nieodpowiedzialnych,
- 38 % zalecało, żeby inni nie kupowali produktów tych firm.
- 47 %t konsumentów sprawdza spółki w Internecie, żeby poznać ich wyniki z punktu widzenia wartości społecznej i środowiskowej.

Kultura narodowa

- złożona całość, która obejmuje wiedzę, wiarę, sztukę, morale, prawo, zwyczaje oraz inne zdolności i nawyki nabyte przez człowieka jako członka społeczeństwa

(E. B. Tylor, 1871)

- kolektywne zaprogramowanie umysłu, które wyróżnia jedną grupę społeczną od innych; ma swój system norm i wartości, wyraża i postawy i zachowania.

(G. Hofstede, 1980)

Kultura narodowa

Osobowość

Kultura

Natura ludzka

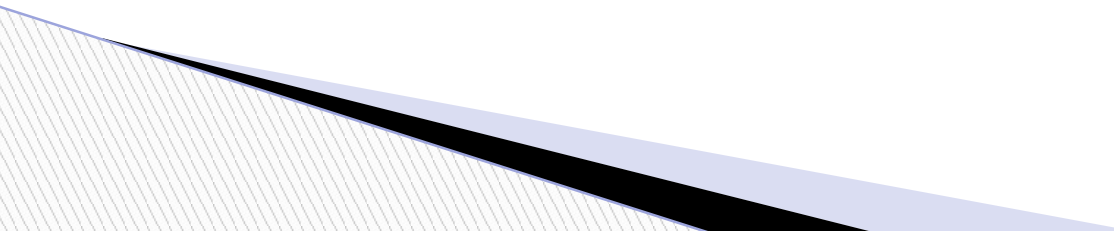
Kultura narodowa

Powierzchniowa

zachowania, język, sztuka, architektura

Głębinowa

wartości, obyczaje, religia, nastawienie
na jednostkę lub zbiorowość, stosunek
do czasu, emocjonalność /
powściągliwość, symbolika

Orientacje kulturowe

Kryterium podziału	Orientacja kulturowa
Stosunek do jednostki i grupy	Indywidualizm / kolektywizm
Sposób zachowania	Powściągliwość / emocjonalność
Sposób wyznaczania statusu społecznego	Osiąganie / przypisywanie
Stosunek do czasu	Orientacja na przyszłość / teraźniejszość / przeszłość Monochroniczność / polichroniczność

Przestrzeń

**Stosunek do konwenansów,
hierarchii, okazywania
szacunku**

**Stosunek do obcych i
prowadzanie z nimi interesów
Kontekst**

Stosunek do jednostki i grupy

Stosunek do nowych sytuacji

Zorientowanie na cele

**Intymna / osobista / społeczna
/ publiczna**

**Ceremonialność /
bezceremonialność**

**Dystans do władzy (mały /
duży)**

**Protransakcyjność /
propartnerskość**

Niski / wysoki

Indywidualizm / kolektywizm

**Unikanie niepewności (małe –
duże)**

Krótko / długoterminowe

Postawy w sytuacjach międzykulturowych

- ▣ **Etnocentryzm** – ignorowanie różnic i faworyzowanie własnej kultury narodowej
- ▣ **Policentryzm (relatywizm kulturowy)** – przypisywanie dużego znaczenia różnicom kulturowym, rozpatrywanie zachowań w kontekście kultur rodzimych

Modele międzykulturowej interakcji

- ▣ Model **kulturowej dominacji** – obowiązują reguły gry oparte na zespole norm i wartości kultury macierzystej; jest najłatwiejszy do zastosowania
- ▣ model **kulturowego współistnienia** – szukanie kompromisu, wykorzystanie obszarów podobieństw
- ▣ model **kulturowego współdziałania** – stała interakcja między kulturami wnosi nowe wartości: tolerancję, otwartość na inne pomysły, zdolność twórczego myślenia.

Ten model **uwzględnia i podobieństwa i różnice** – różnorodność kulturową traktuje jako zasób możliwy do wykorzystania w celu rozwoju organizacji.